Raadsvoorstel

Onderwerp:	Ontvlechting VRGZ-GGD
Portefeuillehouder:	M.A. Mulder
Datum college besluit:	15 september 2026
Behandelend ambtenaar:	Ruben de Gans
Registratienummer:	GZDGCB2769315/2776735

Inleiding

Sinds 2013 werken de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) en Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid (GGD GZ) samen op het gebied van bedrijfsvoering. Deze samenwerkingsconstructie sloot destijds goed aan bij de gezamenlijke huisvesting, bij de toenmalige omvang van beide organisaties en bij de relatief eenvoudige inrichting van bedrijfsvoeringstaken. Door ontwikkelingen in beide organisaties is deze manier van samenwerken niet meer passend en brengt risico's met zich mee.

De huidige samenwerking gaat over diensten en taken op het gebied van HRM, ICT, financiën, facilitair en vastgoed. VRGZ is hierbij formeel werkgever van het bedrijfsvoeringpersoneel, en beide organisaties delen de kosten via vaste verdeelsleutels binnen het fiscale construct kosten voor gemene rekening (KGR). Hierdoor kan btw-heffing achterwege blijven bij het doorbelasten van deze kosten. Het nadeel is dat het construct uitgaat van vaste, in 2013 afgesproken verdeelsleutels, die niet gewijzigd mogen worden.

De afgelopen jaren is een scheefgroei ontstaan: GGD GZ maakt steeds meer gebruik van ondersteuning vanuit VRGZ, terwijl de verdeelsleutels gelijk zijn gebleven en ook niet gewijzigd mogen worden. Daardoor draagt VRGZ relatief te veel kosten. Daarnaast waren er meerdere ontwikkelingen. Om deze ontwikkelingen zorgvuldig te beoordelen, is in november 2024 onderzoeksbureau SQALE gevraagd om mogelijke toekomstscenario's uit te werken.

De uitgevoerde onderzoeken laten zien dat beide organisaties het beste verder kunnen gaan met een eigen bedrijfsvoeringsorganisatie. Dit is organisatorisch duidelijk, financieel verantwoord en sluit het beste aan op de eigen taken, wettelijke eisen en de toekomst van beide organisaties.

Na afweging van de voor- en nadelen, hebben de algemeen besturen van VRGZ en GGD GZ in hun vergaderingen van 18 december 2025 het richtinggevend besluit genomen om stappen te zetten naar het (in het rapport) geschetste scenario 2: zowel voor VRGZ als voor GGD GZ een volledig eigen bedrijfsvoeringsorganisatie.

Op 9 april 2026 en 16 april 2026 hebben de algemeen besturen het definitieve besluit genomen om de gezamenlijke bedrijfsvoering te beëindigen en voor beide organisaties een eigen bedrijfsvoeringsorganisatie in te richten. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het richtinggevende besluit dat in december 2025 is genomen.

Voorstel Raadsbesluit

De gemeenteraad van de gemeente Culemborg besluit:

1. Geen zienswijze in te dienen bij de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid voor de ontvlechting met de GGD Gelderland Zuid.

Argumenten

1.1 De ontvlechting is noodzakelijk.
Het huidige construct aanhouden waarbij de GGD GZ aan de VRGZ betaalt, is in strijd met het construct kosten voor gemene rekening. Het bewust in stand houden van een construct waarvan bekend is dat deze mogelijk leidt tot naheffingen of boetes, is geen rechtmatig handelingsperspectief en daarmee bestuurlijk onwenselijk.

1.2 Er zijn geen structurele financiële gevolgen.
Voor de VRGZ worden geen structurele gevolgen voor de gemeentelijke bijdragen verwacht. We merken wel op dat de structurele kosten voor de VRGZ niet naar beneden zijn bijgesteld, maar op peil blijven terwijl de dienstverlening voor de GGD daar weg gaat.
Door de ontvlechting zijn er minder medewerkers te bedienen. Hierdoor moet er ruimte ontstaan en mogelijk financiële voordelen. In een eerdere zienswijze hebben we vermeld wat ons standpunt is. Dit blijven we herhalen in bestuurlijke overleggen. Voor nu heeft het geen meerwaarde om dat nogmaals te herhalen.

1.3 Vanuit de GGD wordt er een zienswijze ingediend.
Ambtelijk is overleg geweest om beide processen van de GGD GZ en VRGZ op elkaar af te stemmen. Voor het indienen van de zienswijze op het proces is aan de kant van de GGD meer ruimte in de planning. Het verzoek van de GGD is een eventuele zienswijze in te dienen voor 7 november 2026. Hier wordt gebruik van gemaakt.

Kanttekeningen

1.1 De gestelde termijn was te krap
Conform de Wet op de gemeenschappelijke regelingen stellen wij gemeenteraden in de gelegenheid voorafgaand aan besluitvorming door het Algemeen Bestuur een zienswijze bij het Dagelijks Bestuur in te dienen. Het verzoek is een eventuele zienswijze voor 3 oktober 2026 in te dienen. Rekening houdend met de ontvangen zienswijzen wordt de definitieve begrotingswijziging op 5 november 2026 ter vaststelling voorgelegd aan het Algemeen Bestuur VRGZ. De termijn was te krap om hier invulling aan te geven.

Kosten, Baten, Dekking

Voorgesteld is, bij het vaststellen van de concept jaarrekening 2025 van de GGD op 2 juli 2026, dat een deel van de ontvlechtingskosten wordt gedekt vanuit een specifiek gevormde reserve bij de GGD, opgebouwd uit het gerealiseerde resultaat over 2025 van de GGD GZ (€ 500.000) en het verwachte resultaat over 2026 (€ 250.000). Hiermee komt het totaal van de reserve op € 750.000.

Na inzet van deze middelen resteert een gezamenlijk te financieren bedrag van in totaal € 1.500.000. Dit restant wordt toegerekend aan VRGZ en GGD GZ op basis van de verwachte verdeling van de kosten tussen beide organisaties. Dat betekent dat de VRGZ een begrotingswijziging 2026 voorlegt van € 1.033.000 en de GGD GZ van € 467.000. Voor Culemborg gaat het om € 77.000 (waarvan € 53.000 toe te rekenen aan de VRGZ en € 24.000 aan GGD GZ). Deze kosten zijn opgenomen in de najaarsrapportage.

De synergievoordelen die er in de gezamenlijke bedrijfsvoering wél waren - bijvoorbeeld het gezamenlijk gebruik van ICT-voorzieningen, servers en een gezamenlijke helpdesk - verdwijnen na de splitsing grotendeels. Deze functies en

systemen moeten ook na de ontvlechting zelfstandig in stand blijven om de eigen bedrijfsvoering van de VRGZ te laten functioneren. De bijbehorende kosten blijven daarom volledig bij de VRGZ achter en kunnen niet worden afgebouwd. Om die reden leidt de ontvlechting voor de VRGZ niet tot structurele besparingen, maar ook niet tot structurele meerkosten.

Personele en/of Juridische gevolgen

Voor de ontvlechting zijn binnen de VRGZ voorlopig geen personele consequenties.

Communicatie en Burgerparticipatie

Er zijn geen gevolgen voor de inwoners. De dienstverlening van de VRGZ blijft geborgd.

Bijlagen:

1. Raadsbrief begrotingswijziging frictiekosten bedrijfsvoering VRGZ en GGD (GZDGCB2769315/2769327)
2. Raadsinformatiebrief ontvlechting gezamenlijke bedrijfsvoering GGD en VRGZ (GZDGCB2769315/2769326)

Raadsbesluit

Registratienummer: GZDGCB2769315/2776735

De gemeenteraad van de gemeente Culemborg besluit:

1. Geen zienswijze in te dienen bij de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid voor de ontvlechting met de GGD Gelderland Zuid.

Aldus besloten in de vergadering van de Raad,

Gehouden op 29 oktober 2026.

De griffier	De voorzitter
D.M. van der Harst	M.A. Mulder